Maa- ja metsätalousvaliokunta
28.9.2017

Asia: 2627/00 00 02 00/2017 Valtion vuoden 2018 talousarvio, Metsätalouteen liittyvät kysymykset, MMV
Taho: Luonnonvarakeskus (Luke)
Asiantuntija: Jussi Uusivuori

Metsätalouteen kohdistuvat ja vaikuttavat tuet vuonna 2018

Kemera-tukien taso säilyy nykyisen suuruisena ensi vuonna. Tässä suhteessa ei ole odotettavissa suuria muutoksia metsätalouteen kohdistuvissa avustuksissa. Suuremmat muutokset antavat odotuttaa Kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain päättymisen yhteydessä vuoden 2020 lopussa, jolloin metsätalouden tukijärjestelmä muuttuu. Luke on tähän liittyen tehnyt aikaisemmin tänä vuonna MMM:lle raportin Metsätalouden uusi kannustinjärjestelmä – teoriaa, käytäntöjä ja ehdotukset (https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/538067/luke-luobio_5_2017.pdf?sequence=1).

Uusiutuvan energian tuotantotuet ovat reippaassa kasvussa tämän vuotiseen verrattuna. Enin osa kasvusta kohdistunee tuulienergian tuotantoon, mutta oletettavaa on, että myös metsäenergiaan kohdistuvat tuet kasvavat, ainakin potentiaalia siihen on. Energiaksi menevän puun tukemisessa tulee olla kriittinen sen suhteen, ettei tuki ala vääristää kilpailutilannetta puun saatavuudessa energia- ja metsäteollisuuden välillä. On myös huomattava, että päästökauppasektorilla päästöoikeuskauppa edustaa ohjauskeinoa, joka parantaa puuhun perustuvan energian kilpailuasetelmaa fossiilienergialähteisiin verrattuna. Päällekkäisten ohjauskeinojen tilannetta tulee pitää silmällä.
Metsäenergian sijaan valtion satsausta voisi ohjata enemmän puurakentamisen suuntaan. Tätä joidenkin ohjelmien sisään on jonkin verran leivottukin, mutta kaiken kaikkiaan vähäisessä määrin suhteessa siihen, että ilmastopolitiikan arvioinnissa vallitsee suuri yksimielisyys sen suhteen, että puurakentamista yhteiskunnan kannattaisi tukea. Puurakentamisen lisääntyminen johtaa hiilinielun kasvattamiseen.

Metsätalouteen kohdistuva tutkimus

Tutkimuksen resurssointiin ei ole tulossa suuria muutoksia, kun tarkastelee yliopistojen, Suomen Akatemian, Luonnonvarakeskuksen ja VNK –rahoituksen määrärahoja. Tässä suhteessa myös metsätalouteen ja metsäsektoriin kohdistuvalle ja sitä tukevalle tutkimukselle talousarvio antaa neutraalit lähtökohdat. Tutkimusrahoituksen rakenteessa voisi ajatella harkittavan VNK-rahoituksen osittaista takaisinsiirtoa ministeriöiden suorarahoituksen suuntaan. Ministeriöissä on syvällisin tieto juuri oman hallinnonalan tutkimustarpeista ja tällöin säästyisi voimavaroja hallinnonalojen välisistä ’kampanjoinnista’. Joka tapauksessa VNK-rahoituksen toimivuudesta tulisi teettää selvitys.

Viitteitä on siitä, että varsinkin metsäsektoriin kohdistuva yhteiskunnallis-taloudellisen tutkimuksen määrä ei ole säilynyt Suomessa aikaisemmalla tasolla. Kun muistetaan metsien merkitys biotalouden rakentamisessa ja ilmastopolitiikan (Suomi tarvitsee nielupolitiikan) onnistumisessa pitkällä aikavälillä, on tähän asiaan kiinnitettävä huomiota.